

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ
ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

19-20 вересня 2024 року

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

**XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ
РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

19-20 вересня 2024 року

**Львів
2024**

УДК 005
ББК 94.3(0)

Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 19-20 вересня 2024 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2024. – 100 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників XII Міжнародної науково-практичної конференції «Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти», організованої Львівським науковим форумом. Висвітлюються практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти на сучасному етапі становлення, розглядаються сучасні наукові дискусії різних наукових напрямів.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

ЗМІСТ

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ.....	5
<i>Гамалюк Б.М., Лис А.Б.</i> ФУНКЦІЯ ЕЛЕКТРОННОГО СЛУЖБОВОГО ДОКУМЕНТА У ЮРИДИЧНОМУ КОНТЕКСТІ	5
<i>Загурський О.Б., Левкун Т.В.</i> ЕТИКА ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ	9
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ.....	11
<i>Безпаленко О., Непочесний В.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	11
<i>Васильєв В.С.</i> ЦИФРОВИЙ МАРКЕТИНГ У НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОЄКТАХ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	14
<i>Гончар М., Зеленевиц В.</i> ПОЗИЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	17
ІСТОРИЧНІ НАУКИ.....	20
<i>Юхимчук М.О.</i> ПОПОВНЕННЯ КОЛЕКЦІЇ ВОЛИНСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ УНІКАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ВПРОДОВЖ 1991 – 2021 РР.	20
МЕДИЧНІ НАУКИ.....	22
<i>Кокус В.В.</i> М. П. ВЕРХАЦЬКИЙ – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АКУШЕР-ГІНЕКОЛОГ ХХ СТОЛІТТЯ	22
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	26
<i>Доренська А.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ІНФОРМАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	26
<i>Нарушкевич О.М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РЕЖИМНО-СЕКРЕТНОГО ОРГАНУ	29
<i>Цапович В., Єфімов В.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕПАРТАМЕНТУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	34
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ.....	37
<i>Антоняк С., Калитовська Т.</i> МЕТОДИ — РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	37
<i>Волик В.В.</i> МОДЕЛЬ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ШКІЛЬНІЙ СИСТЕМІ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ЗЕМЛІ БАВАРІЯ У ФРН.....	40
<i>Ковальова-Гончарюк Л.О.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ І ГІБРИДНІ МОДЕЛІ.....	46

МЕДИЧНІ НАУКИ

Кокус В.В.

головний бібліотекар Наукової бібліотеки ім. Гордія Палія

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

М. П. ВЕРХАЦЬКИЙ – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АКУШЕР-ГІНЕКОЛОГ ХХ СТОЛІТТЯ

Вінницький державний медичний інститут (ВДМУ) є одним з провідних медичних навчальних закладів України. Його розвиток і становлення в значній мірі пов'язані з внеском видатних науковців, серед яких Микола Полієвкович Верхацький.

Кафедра акушерства і гінекології Вінницького державного медичного інституту була організована у 1934 р. на базі пологового будинку № 1. Починаючи з 1938 р., кафедра функціонувала в новому акушерсько-гінекологічному корпусі Вінницької обласної лікарні ім. М. І. Пирогова. Першим її завідувачем в період з 1934 по 1938 рік був доцент С. І. Топузе. Після його смерті у 1938 р. на посаду завідувача кафедри акушерства і гінекології ВДМУ з Харкова було запрошено доцента М. П. Верхацького.

Микола Полієвкович Верхацький народився 1 грудня 1899 р. в с. Андріївка Лубенського району Полтавської губернії. Протягом 1909–1918 рр. навчався у Миргородській чоловічій гімназії, після закінчення якої протягом шести місяців працював завідувачем статистичного відділу біржі праці у Миргороді. У 1920–1921 рр. перебував у лавах Червоної Армії.

У 1921 р. М. П. Верхацький вступив до Харківського медичного інституту, який успішно закінчив у 1926 р. Дипломна робота майбутнього науковця була присвячена питанням ретродевіації матки. Під час навчання в медичному інституті одночасно працював контролером типографії Державного видавництва України. Трудову діяльність продовжив у сільській місцевості, де протягом 1926–1928 рр. працював завідувачем дільничних лікарень в с. Куприянівка Запорізької області та Шипувате Харківської області. Він також активно включився в громадське життя, обираючись депутатом сільських рад. У 1928 р. М. П. Верхацький став членом Харківського медичного товариства. Продовжуючи своє навчання, у 1928–1930 роках проходив інтернатуру при акушерсько-гінекологічній клініці Харківського медичного інституту. У 1930 р. Микола Полієвкович вступив до аспірантури вищезгаданого інституту, яку він успішно закінчив у 1933 р. [1].

Після закінчення аспірантури М. П. Верхацький розпочав свій науковий шлях. В 1934 році він захистив наукову роботу на тему «Про утворення штучного сфінктера при нетриманні сечі у жінок» в Раді професорів Харківського медичного інституту під керівництвом видатного вченого О. Е. Мандельштама, яка була відзначена премією та місячним науковим відрадженням.

У 1933–1938 рр. М. П. Верхацький активно працював у Харківському медичному інституті асистентом, а згодом доцентом акушерсько-гінекологічної клініки. Одночасно за сумісництвом працював в Інституті проблем ендокринної патології та Охорони материнства та дитинства (Харків). У 1935 р. вчений вперше в СРСР запропонував метод

аутопластичної пересадки ендометрію. Цей винахід відкрив нові можливості у лікуванні гінекологічних захворювань і засвідчив його високий науковий авторитет. У 1937 р. М. П. Верхацький успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Збереження менструальної функції при видаленні матки». Його дослідження були відзначені премією, що свідчить про значний внесок у галузь акушерської та гінекологічної медицини. Того самого року М. П. Верхацькому було присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук.

У серпні 1938 року Микола Полієвкович Верхацький був обраний завідувачем кафедри акушерства і гінекології Вінницького державного медичного інституту в результаті конкурсу, що свідчило про його високі кваліфікаційні характеристики та визнання серед професійного співтовариства. Він активно працював на цій посаді до 25 вересня 1939 року, вдосконалюючи рівень підготовки студентів, що підтверджено наказом від 21 червня 1939 року, де кафедра отримала перше місце в інституті за цим показником.

Протягом цього періоду М. П. Верхацький видав численні наукові праці, серед яких варто відзначити статті «Вплив аутотрансплантації ендометрію на функцію яєчників після екстирпації матки», «До терапії гіпооваріальних розладів грязями у поєднанні з деякими гормонами», «Лікування запальних процесів жіночої статеві сфери грязебійогальванізацією на бердянському курорті». Ці дослідження демонстрували його інноваційний підхід до лікування різних гінекологічних захворювань і впливали на практику медичної допомоги. Працюючи у Вінницькому державному медичному інституті, Микола Полієвкович вперше на практиці застосував метод аутотрансплантації ендометрію. Науковець набагато раніше зарубіжних вчених запропонував доволі простий і ефективний метод гомотрансплантації ендометрію для лікування важких форм аменореї та безпліддя у жінок, особливо у випадках, коли інші методи лікування були безрезультатними [4].

Наприкінці 1930-х років М. П. Верхацький зацікавився можливістю збереження частини ендометрію при видаленні матки і активно вивчав це питання, користуючись порадами і вказівками свого вчителя, професора О. Е. Мандельштама. Науковець розробив методи лікування, які мали важливе значення для практикуючих лікарів, оскільки шляхом органозберігаючої операції при збереженні частини ендометрію вдавалося попередити втрату однієї з найважливіших функцій жіночого організму – менструації [2].

Упродовж 1939–1944 рр. В. П. Верхацький очолював кафедру акушерства та гінекології Дагестанського медичного інституту. У 1939 р. він був обраний головою Президії Дагестанського товариства акушерів-гінекологів і головою комітету пологової допомоги Дагестанської АРСР, що підкреслювало його авторитет в медичній громадськості регіону.

5 квітня 1940 року в Ленінградському інституті вдосконалення лікарів він успішно захистив докторську дисертацію на тему «Аутопластична пересадка ендометрію». Того самого року Микола Полієвкович був затверджений у вченому званні професора кафедри акушерства і гінекології Дагестанського медичного інституту. Під час роботи в інституті професор М. П. Верхацький проявив себе як досвідчений та кваліфікований фахівець і лектор, організовуючи навчальний і лікувальний процес на високому рівні. Він також обіймав посаду завідувача акушерсько-гінекологічної клініки Дагестанського медичного інституту, де активно проводив науково-дослідну роботу разом із своїми колегами. М. П. Верхацький також проводив науково-дослідну роботу в евакошпиталі.

Характерною рисою наукової діяльності професора М. П. Верхацького був постійний пошук нових методів лікування запальних захворювань статеві сфери, зокрема, з використанням грязей у комбінації з деякими гормонами, десенсибілізації, аутоуринотерапії та ін. Особливу увагу заслуговують праці, присвячені використанню статевих гормонів, препаратів плаценти та пуловини з терапевтичною метою. Наукові дослідження М. П. Верхацького здійснені під час Другої світової війни, стосувалися питань використання плацентарної та ретроплацентарної крові у практиці евакошпиталей. Вчений розробив нові препарати з ретроплацентарної крові, вивчав вплив препаратів плаценти на загоєння переломів кісток у поранених, дію плацентарної крові в поєднанні з деякими лікарськими препаратами для лікування дизентерії у дітей.

У жовтні 1944 р. Микола Полієвкович повернувся до Вінницького державного медичного інституту, де знову очолював кафедру акушерства та гінекології. У червні 1946 р. його перевели до Львівського державного медичного інституту, де він працював до 1948 р. У 1946–1948 рр. він обіймав посаду заступника директора Львівського інституту охорони материнства та дитинства (нині Інституту спадкової патології АМНУ). В цей період М. П. Верхацький опублікував статті, присвячені хірургічному лікуванню раку шийки матки, питанням профілактики та терапії безпліддя у жінок.

У 1948–1949 рр. М. П. Верхацький працював на кафедрі акушерства та гінекології Донецького державного медичного інституту. Упродовж 1950–1953 рр. він обіймав посаду завідувача кафедри акушерства та гінекології Станіславського державного медичного інституту (нині Івано-Франківського національного медичного університету). У цей період на кафедрі було закладено основи розвитку експериментальних наукових досліджень. М. П. Верхацький працював над удосконаленням методики аутотрансплантації ендометрію при ранньому клімаксі та для лікування безпліддя. За його ініціативи було організовано лабораторію з вивчення сперматоуричної реакції (Галлі-Мейніні).

Упродовж 1953–1958 рр. М. П. Верхацький очолював кафедру акушерства та гінекології педіатричного факультету Одеського державного медичного інституту [1]. В цей період вивчав питання знеболання та прискорення пологів у породіль. У 1954 р. вийшла його монографія «Вагітність і роди у літніх первородящих».

У 1961 р. вийшла друком книга М. П. Верхацького «Запобігання передчасному старінню жінок», в якій у доступній широкому загалу формі описано чинники, які прискорюють процеси старіння жіночого організму. Крім того, в книзі було наведено дані про те, як попередити передчасне старіння жінок, зокрема, значна увага приділялася питанням раціонального харчування, застосування фізичних вправ, а також лікуванню та профілактиці основних гінекологічних захворювань [3]. У 1964 р. побачила світ монографія вченого «Профилактика раннего климакса и лечения бесплодия женщины пересадкой эндометрия», в якій автор підсумував свій багаторічний досвід застосування аутопластичної пересадки ендометрію. Цей метод лікування М. П. Верхацький застосовував при видаленні матки з метою попередження раннього клімаксу та збереження менструацій. Великий досвід, накопичений при застосуванні цієї операції, та вивчення окремих результатів переконали автора в доцільності й необхідності застосування аутопластичної пересадки ендометрію, зокрема, при видаленні матки з приводу фіброміоми. В книзі також було викладено новий, простий і ефективний метод гомотрансплантації ендометрію для лікування безпліддя і аменорсеї у жінок, над яким вчений працював багато років [4].

Упродовж життя Микола Полієвкович Верхацький опублікував понад 60 наукових праць, серед яких дві монографії, підготував трьох кандидатів та одного доктора медичних наук. Проводив активну суспільну роботу, неодноразово обирався головою Наукового товариства акушерів-гінекологів. За успішну педагогічну, наукову та суспільну діяльність був нагороджений Орденом Трудового Червоного Прапора і медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.».

Микола Полієвкович Верхацький пішов із життя у березні 1968 р. Його наукова діяльність і відкриття залишаються цінним спадком для майбутніх поколінь медиків і науковців [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

---

1. М. П. Верхацький [некролог] // Акушерство и гинекология. – 1968. – № 7. – С. 79.
2. Верхацький Н. П. Аутопластическая пересадка эндометрия (клиника и эксперимент) : монография для врачей / Н. П. Верхацький. – Махачкала: Даггиз, 1940. – 120 с.
3. Верхацький Н. П. Предупреждение преждевременного старения женщин : монография / Н. П. Верхацький. – К. : Гос. мед. изд-во УССР, 1963. – 131 с.
4. Верхацький Н. П. Профилактика раннего климакса и лечение бесплодия женщин пересадкой эндометрия : монография / Н. П. Верхацький. – К. : Здоров'я, 1964. – 133 с.